

La persecució de sindicalistes i defensores dels drets socials i ambientals i l'impacte de la mineria, temes principals de la primera jornada del Mobile Social Congress

Després de l'acció d'ARTivisme a les portes del Mobile World Congress del 27 de febrer, aquest 2 de març s'ha inaugurat oficialment el MSC 2023 amb diverses conferències en les quals han participat especialistes d'arreu del món | Aquesta cita també inclou un cinefòrum que tindrà lloc aquest divendres a la tarda i demà dissabte tallers pràctics de reparació d'aparells electrònics i d'instal·lació de software lliure, així com jocs infantils

Els impactes de la indústria tecnològica a Filipines o la persecució de sindicalistes a Tailàndia o Malàisia, però també els avenços que s'han aconseguit en alguns d'aquests països gràcies a l'organització de treballadors i activistes són alguns dels temes principals que s'han tractat en la primera jornada del Mobile Social Congress (MSC) 2023, que s'ha encetat aquest dijous a l'auditori del Pati Manning de Barcelona.

El certamen, que arriba a la seva vuitena edició, sempre té lloc coincidint amb la setmana del Mobile World Congress (MWC) a Barcelona, ja que pretén ser un espai complementari de reflexió i debat sobre els valors que es promocionen en el congrés internacional de mòbils, així com dels impactes socials i ambientals del sector tecnològic i electrònic.

Per això, el tret de sortida del MSC va ser una acció d'ARTivisme fora de programa, el dilluns 27 de febrer a les portes de la Fira de Barcelona, a l'Hospitalet de Llobregat, en el primer dia del MWC. L'acció, organitzada conjuntament per SETEM Catalunya i Scientist Rebellion, va consistir en una performance on es va escenificar les dures condicions laborals a les mines del Sud global per extreure els materials necessaris per poder fabricar les bateries dels aparells electrònics.

Conferències amb especialistes internacionals

Ara bé, el programa oficial del MSC 2023, que organitza SETEM Catalunya des del 2016, va començar aquest dijous amb la intervenció inaugural a càrrec de David Llistar, director de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona, i Claudia Bosch, responsable de Tecnologia Justa de SETEM Catalunya. Llistar va agrair a SETEM l'organització del MSC, que permet visibilitzar l'impacte d'un sector com el de l'electrònica, "que està en la punta de la piràmide capitalista, és l'avantguarda de les cadenes globals de subministrament injustes".

Llistar també va recalcar la importància de la compra pública responsable per pressionar les grans corporacions en el respecte dels drets socials i ambientals, i va explicar algunes mesures que estan prenent algunes administracions europees com l'Ajuntament de Barcelona. Claudia Bosch, per la seva part, va insistir en la necessitat de "no només ajudar els països del Sud global, sinó també revisar-nos en tot allò que estem fent aquí", en relació a la producció, però també el consum d'electrònica.

Homologació de la lluita pels drets socials i ambientals al terrorisme

A continuació, van tenir lloc tres taules de debat, en els quals es van abordar els impactes socials i ambientals del sector tecnològic. La primera, titulada "Filipines i la indústria electrònica", va comptar amb la participació de Kamz Deligente, del Centre de Comerç Unió i Human Rights (CTUHR); Nadia De Leon, de l'Institute for Occupational Health and Safety Development (IOHSAD), i Czarina Musni, defensora dels drets humans a les Filipines, refugiada actualment a Barcelona per la persecució que pateix al seu país.

Les tres ponents van coincidir en la denúncia de la persecució que pateixen a les Filipines les persones defensores dels drets laborals, socials i ambientals. Una persecució incentivada des del govern i amb la complicitat de les grans empreses del sector tecnològic, a més en unes fàbriques amb plantilles molt feminitzades. Fins el punt que s'homologa la lluita sindical amb el terrorisme i se'ls aplica la llei antiterrorista com si es tractés d'un moviment armat. Així mateix van denunciar la falta de protecció de la salut en l'àmbit laboral, agreujada arran de la pandèmia. "Quasi mil treballadors de l'electrònica van patir la Covid-19", va dir Nadia de Leon.

La segona taula, "Llibertat d'associació: dret garantit o perseguit?", va comptar amb Alexander Ivanou, del sindicat de sindicats Industri-ALL Global Union; Wallop Choojit, de l'NXP Workers Union Thailand, i Oren Goldberg, d'United4Respect. Els dos primers van incidir en les dificultats en l'organització de la lluita sindical en la indústria de l'electrònica, no només a les Filipines, sinó també a partir d'experiències viscudes en primera persona en altres països com Malàisia o Tailàndia.

Amb tot, també van exposar algunes fites aconseguides gràcies a la lluita sindical. Una lluita que cada vegada s'ha pogut dotar de més eines, algunes de tecnològiques, com WorkIt, una aplicació desenvolupada per l'entitat amb seu als Estats Units a la qual pertany Oren Goldberg, i que permet facilitar l'organització dels treballadors. De moment, molt cenyida en el sector tèxtil, però que s'espera poder estendre en un futur a d'altres com el de l'electrònica.

Una dependència cada vegada més gran de determinats minerals

Finalment, la tercera taula va girar entorn dels impactes de la mineria. Hi van intervenir Jesús Alberto Rea Campos, del bolivià Centro de Investigación y Servicio Popular (CISEP), i Diego Martín, de l'European Environmental Bureau (EEB). El primer va exposar els avenços aconseguits gràcies a l'organització en cooperatives de treballadores de les mines bolivianes, no sense moltes dificultats. Marin, per la seva part, va posar l'accent en l'alta dependència de determinats materials de la indústria tecnològica i de la dita transició verda.

Marin va explicar que els nivells d'extracció de determinats minerals, com les terres rares, el liti i el cobalt, però també l'or, són els més alts de la història i la previsió és que no s'aturin en les properes dècades, atesa la necessitat que en tindran sectors com el de l'electrònica. D'aquí que va insistir en la importància que la UE tingui clar aquests escenaris i reguli en conseqüència per pal·liar-ne els impactes, no només facilitant l'obertura de mines en el propi continent europeu, també a l'Estat espanyol, per garantir-ne el subministrament. I és que si bé a Europa ara mateix el sector miner és petit, sí que, segons dades que va aportar Marin, és el segon que genera més residus.